

خبرN E W S

رفع مشکلات تعاونی‌ها بابانگ‌رفاه

معاون امور تعاون وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی اعلام کرد که مشکلات تأمین مالی تعاونی‌های تولید انرژی و نیروگاهی با حمایت بانک رفاه کارگران رفع خواهد شد. یعقوب رستمی مال‌خلیفه در آیین امضای تفاهم‌نامه همکاری متقابل بین بانک رفاه کارگران و معاونت امور تعاون گفت که هدف از این تفاهم‌نامه حمایت از شرکت‌های تعاونی و توسعه سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی است. او مهم‌ترین چالش‌های تعاونی‌ها را نبود سرمایه در گردش و طولانی بودن روند صدور LC و ضمانت‌نامه عنوان کرد و افزود که امید دارد با حمایت بانک رفاه کارگران گام‌های مؤثری برای رفع کمبود برق برداشته شود. او یادآور شد که تعاونی‌ها به دلیل محدودیت منابع مالی و مشکلات اداری قادر به اجرای برنامه‌های توسعه‌ای خود به شکل مطلوب نبوده‌اند و اجرای این تفاهم‌نامه می‌تواند روند سرمایه‌گذاری و فعالیت آنها را تسهیل کند.

رستمی مال‌خلیفه همچنین به برنامه‌های گسترده معاونت امور تعاون در سال‌های اخیر اشاره کرد و گفت که توسعه بخش تعاون نیازمند همکاری نزدیک بانک رفاه است. وی از سامانه هوشمند تعاون نام برد و توضیح داد که پس از رفع مشکلات آن، نظارت دقیق بر عملکرد تعاونی‌ها انجام می‌شود و تمامی شرکت‌های تعاونی به صورت هوشمند پایش خواهند شد تا شفافیت و کارایی آنها افزایش یابد. معاون وزیر افزود که توسعه تعاونی‌های عمرانی برای فروش متری مسکن و تقویت تعاونی‌های تسهیل‌گری برای تسریع در تشکیل شرکت‌های تعاونی و ارائه مشاوره موثر از دیگر برنامه‌های اجرایی معاونت است و امیدوار است با حمایت بانک، این اقدامات به شکل عملیاتی و گسترده اجرا شود.

اسماعیل الله‌گانی، مدیرعامل بانک رفاه کارگران، نیز در این مراسم تأکید کرد که هدف بانک از امضای تفاهم‌نامه، حمایت از توسعه بخش تعاون و پشتیبانی از تعاونی‌های فعال در حوزه‌های مختلف است. او گفت که بانک رفاه طی سال‌های اخیر حمایت‌های گسترده‌ای از برنامه‌های توسعه‌ای در بخش‌های اقتصادی از جمله بخش تعاون داشته و آماده است با استفاده از ابزارهای نوین بانکی نسبت به تأمین مالی شرکت‌های تعاونی اقدام کند.
لله‌گانی بر ضرورت ایجاد شرکت‌های تعاونی در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر تأکید کرد و افزود که بانک می‌تواند همراه و همیار این شرکت‌ها باشد تا برنامه‌های اجرایی توسعه یابد و ناترازی انرژی در کشور کاهش پیدا کند.

مدیرعامل بانک رفاه کارگران با یادآوری ارتباط نام بانک با کارگران، ظرفیت‌های موجود برای ایجاد شرکت‌های تعاونی با حضور کارگران و بازنشستگان را قابل توجه دانست و گفت که تاکنون این ظرفیت‌ها کمتر مورد بهره‌برداری قرار گرفته‌اند. او بر تشکیل حداقل یک شرکت تعاونی با حضور کارگران و بازنشستگان در هر استان تأکید کرد و افزود که حضور افراد متخصص در هیأت‌مدیره شرکت‌ها ضروری است تا اهداف تعیین‌شده تحقق یابد.
لله‌گانی همچنین ضرورت فروش متری مسکن توسط تعاونی‌های عمرانی را مطرح کرد و یادآور شد که افراد با عضویت در این تعاونی‌ها می‌توانند طی چند سال صاحب مسکن مناسب شوند و این اقدام می‌تواند گام مؤثری در تقویت رفاه اجتماعی و توسعه سرمایه‌گذاری در بخش تعاون باشد.

نوشین مقدم‌پناه روزنامه نگار

تعاونی‌ها و ضرورت معیشتی کارگران

بدون بهره‌گیری از ظرفیت قانونی و مشارکتی تعاونی‌ها، طرح‌های حمایتی دولت کارایی نخواهند داشت و فشار تورمی بر معیشت کارگران همچنان افزایش می‌یابد

بازار، تعاونی‌ها را به حاشیه راند و از حیز انتفاع ساقط کرد.

دلایل سقوط نقش مشارکتی و اجتماعی تعاونی‌ها، به خصوص تعاونی‌های مصرف کارگری، داستان جداگانه‌ای است که ابعاد مختلف دارد. در حال حاضر به این سقوط و ریشه‌های آن نمی‌پردازیم. امروز مسئله مهم دیگری در میان است: «لزوم احیای پرقدرت تعاونی‌های مصرف برای عبور از بحران تورمی و تأمین نیازمندی‌های ساده زندگی فرودستان و کارگران.»

یاری‌رسانی به کالابرگ

احیای تعاونی‌های کارگری و میدان دادن به آن‌ها، همراه با همکاری فعال با اتحادیه امکان، یکی از مطالبات اصلی فعالان کارگری بر این مقطع زمانی است. کارشناسان و نمایندگان کارگری بر این باورند که موفقیت طرح کالابرگ الکترونیکی بدون بهره‌گیری از ظرفیت گسترده تعاونی‌ها تقریباً غیرممکن است و صرفاً واگذاری این طرح به بازار آزاد نمی‌تواند اهداف حمایتی دولت را محقق کند.

«اسعد صالحی»، فعال کارگری و عضو مشاور شورای عالی کار، نیز با تأکید بر ضرورت احیای تعاونی‌های مصرف کارگری و کارمندی، می‌گوید: «متأسفانه در طرح کالابرگ، تعاونی‌ها به حاشیه رفته‌اند و تنها اقدام محدود، واگذاری توزیع یک قلم برنج هندی به تعاونی‌ها بوده است. اگر این نهادها فعال شوند، کمک بزرگی به حفظ قدرت خرید خانوارهای کارگری خواهد شد.»

صالحی توضیح می‌دهد: «اگر مسئولان واقعاً به تعاونی‌ها باور دارند، باید آن‌ها را برای حفظ قدرت خرید و بهبود معیشت مردم، به ویژه کارگران، فعال کنند. احیای تعاونی‌ها باعث می‌شود کالاهای اساسی و ضروری خانوار با نرخ مناسب‌تر از بازار آزاد به دست مصرف‌کننده برسد و از فشار اقتصادی بر مزدبگیران کاسته شود.»

این فعال کارگری اضافه می‌کند: «هدف اصلی طرح کالابرگ الکترونیکی، حفظ قدرت خرید جامعه و جلوگیری از سقوط این شاخص اقتصادی است، اما اعتبار یک میلیون تومانی کالابرگ به تنهایی کافی نیست و بدون اصلاحات اساسی، طرح ناکام خواهد ماند.»

او تأکید دارد که دو اقدام ضروری باید همزمان انجام شود: «اول، تعاونی‌ها باید به میدان بیایند تا قدرت خرید اعتبار یک میلیون تومانی کالابرگ تقویت شود و کارگران بتوانند کالاهای اساسی را با کمترین قیمت ممکن، یعنی به قیمت تعاونی، خریداری کنند. دوم، مبلغ اعتبار کالابرگ باید همپای تورم واقعی‌سازی شود. در غیر این صورت، با پیشتازی تورم، قدرت خرید کالابرگ هر ماه یا حتی هر هفته کاهش خواهد یافت.» صالحی در ادامه هشدار می‌دهد: «مسئولانی که طرح کالابرگ و مختصات اجرایی آن را طراحی کرده‌اند، باید برنامه را طوری تنظیم کنند که قدرت خرید مردم حفظ شود و حداقل از سقوط واقعی قدرت خرید جلوگیری شود.»

یدالله فرجی، کارگر بازنشسته شرکت جنرال استیل، نیز بعد از سال‌ها خروج از دایره اشتغال، شرایط معیشتی کارگران را دشوار می‌داند و می‌گوید: «کارگران سقوط کرده‌اند و سال به سال خرید نیازهای ساده زندگی برای مزدبگیران سخت‌تر شده است.» او پرسشی کلیدی مطرح می‌کند: «اگر امروز تعاونی‌های مصرف کارگری مانند دهه‌های گذشته در تمام کارخانجات و واحدهای تولیدی کشور و در همه نهادهای دولتی و شرکت‌های بزرگ فعال بودند، آیا کارگران و مزدبگیران دچار بحران معیشت می‌شدند یا مجبور بودند روغن و برنج را از بازار آزاد با قیمت‌های بسیار بالا خریداری کنند؟»

تحلیلگران و فعالان کارگری بر این نکته اتفاق نظر دارند که احیای تعاونی‌های مصرف، نه تنها در موفقیت کالابرگ الکترونیکی نقش محوری دارد، بلکه به کنترل تورم، کاهش فشار اقتصادی بر خانوارهای کارگری و تقویت عدالت اجتماعی کمک می‌کند. تعاونی‌ها امکان خرید اقساطی کالاهای ضروری و یادوام را برای کارگران فراهم می‌آورند و از چرخه دلالی و سود غیرمنصفانه بازار آزاد فاصله می‌گیرند.

در شرایطی که نرخ تورم بالا و آزادسازی نرخ ارز فشار اقتصادی مضاعفی بر مردم وارد کرده، فعالان کارگری معتقدند دولت باید ظرفیت قانونی و مشارکتی تعاونی‌ها را احیا و تقویت کند تا طرح‌های حمایتی واقعاً به مصرف‌کننده نهایی برسد و اهداف عدالت اجتماعی و اقتصادی محقق شود.

و بدون بهره‌فراهم بود.
او افزود: «بودند خانواده‌هایی که کل جهیزیه ازدواج دخترشان را از تعاونی‌ها اقساطی خرید می‌کردند؛ بنابراین دغدغه‌ای بابت ساده‌ترین چیزها نداشتند.»

تعاونی‌های مصرف کارگری در قانون

تعاونی‌های مصرف کارگری، یکی از اصلی‌ترین راهکارهای تأمین نیازمندی‌های خانواده‌های کارگری با قیمت مناسب در دهه‌های گذشته بود. متولدین دهه‌های ۵۰ و ۶۰ شمسی امروز به خوبی به یاد می‌آورند که در سال‌های کودکی و نوجوانی، خانواده‌هایشان هر چیزی که برای زندگی لازم بود، از فرش و بخاری گرفته تا قلم و دفتر مدرسه، از تعاونی‌ها خریداری می‌کردند. با این نهادهای مشارکتی موفق، کارگران دغدغه‌ی خرید و تأمین مایحتاج زندگی نداشتند.

این تعاونی‌ها یک پارادایم کاملاً قانونی هستند. ماده ۱۳۳ قانون کار عملکرد تعاونی‌ها و امکانات و شرایط تأسیس آن‌ها را تشریح می‌کند: «به منظور نظارت و مشارکت در اجرای مفاد مربوط به توزیع و مصرف در اصول چهل و سوم و چهل و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، کارگران واحدهای تولیدی، صنفی، صنعتی، خدماتی و یا کشاورزی که مشمول قانون کار باشند می‌توانند نسبت به ایجاد شرکت‌های تعاونی مصرف (توزیع) کارگری اقدام نمایند.» این ماده قانونی تبصره‌ای دارد که در آن آمده است: «شرکت‌های تعاونی مصرف (توزیع) کارگران می‌توانند نسبت به تأسیس کانون هم‌هنگی شرکت‌های تعاونی مصرف کارگران استان اقدام نمایند و کانون‌های هم‌هنگی تعاونی‌های مصرف (توزیع) کارگران

تعاونی‌ها؛ کلید عبور از تورم

امروز است؛ زمانی که آزادسازی نرخ ارز و حذف ارز ترجیحی کالاهای اساسی موجب افزایش تورم شده و نظام توزیع کالا باید به درستی مدیریت شود تا بارانه‌ها به دست مصرف‌کننده نهایی برسد.

باقری تصریح کرد: «اصلی‌ترین هدف راه‌اندازی تعاونی‌های مصرف کارگری، بر اساس قانون کار، توزیع و فروش کالا با قیمت مناسب است. این تعاونی‌ها مشارکتی هستند و با همکاری کارگران شکل می‌گیرند. اگر دولت به تعاونی‌های مصرف و اتحادیه امکان اجازه فعالیت گسترده در عرصه توزیع کالاهای سید کالابرگ دهد، بسیاری از مشکلات مصرف‌کننده حل شده و بستر عدالت اجتماعی فراهم می‌شود.»

این فعال کارگری افزود: «تقویت تعاونی‌ها مزایایی فراتر از بهبود سیستم کالابرگ دارد. تورم مانند موجی در اقتصاد حرکت کرده و فقط به سبد خوراکی‌ها محدود نیست؛ لوازم خانگی و سایر اقلام مصرفی نیز گران شده‌اند. در چنین شرایطی، نقش تعاونی‌ها در تأمین اقساطی نیازمندی‌های زندگی مزدبگیران و کارگران برجسته‌تر از همیشه است.»

او ادامه داد: «تعاونی‌ها به گونه‌ای طراحی شده‌اند که کالاهای یادوام را به صورت اقساطی و بدون بهره عرضه کنند. این ویژگی در شرایط کنونی که نرخ تورم بالاست، حیاتی است. کارگر شاغل یا بازنشسته چگونه جهیزیه ازدواج دخترش را تأمین کند یا اثاث منزل خراب شود؟ آیا دولت راهکار دیگری جز تقویت و حمایت از تعاونی‌ها دارد؟».

روزهای خوش گذشته را به یاد می‌آورد، زمانی که کارگران برای خرید نیازهای ساده زندگی مشکلی نداشتند: «همه چیز به وفور بود و در دسترس همه.» کارگر بازنشسته شرکت جنرال استیل است. یدالله فرجی در میانه دهه ۸۰ شمسی بازنشسته شده و پیش از آن چند دوره عضو و رئیس شورای اسلامی کار شرکت جنرال استیل بوده است. در آن سال‌های جوانی، در یک بازه طولانی، مطالبات صنفی همکاران خود را پیگیری می‌کرد، اما اکنون در سال‌های پیری و از کارافتادگی، حدود ۱۷ میلیون تومان حقوق ماهانه دریافت می‌کند؛ فقط کمی بالاتر از حداقل مستمری. او درباره مشکلات زندگی می‌گوید: «با حقوق ۱۷ میلیون تومانی، هزینه‌های ساده زندگی مثل گوشت و برنج و لبنیات و میوه و سبزیجات به سختی تأمین می‌شود؛ خیلی وقت‌ها بعد از پانزدهم ماه دیگر پولی در بساط نداریم و با قرض و قوله روزگار می‌گذرانیم.» فرجی که سرپرست یک خانواده ۳ نفره است، از آنچه اجباراً تجربه می‌کند، روایت تلخی دارد: «دخترم ترم دوم دانشگاه است، اما از همان ترم اول به کار دانشجویی پرداخت که ماهی ۸،۷ میلیون حقوق می‌گیرد؛ ناچار بودیم و چاره دیگری نداشتیم، گرانی‌ها نظام زندگی ما را به هم ریخته است.» این کارگر بازنشسته تأکید می‌کند: «در آن سال‌های اشتغال وضعیت بهتر بود، چون لااقل نیازهای زندگی را از تعاونی‌های مصرف تأمین می‌کردیم.» او اضافه می‌کند: «در دهه‌های ۶۰ و ۷۰، همه کارخانجات بزرگ تعاونی‌های مصرف قوی داشتند و خانواده‌های کارگران کل نیازهای خود را از این تعاونی‌ها با قیمت مناسب و بسیار پایین خرید می‌کردند؛ حتی اگر پول نداشتیم، درنمی‌ماندیم، چون امکان خرید اقساطی

او تأکید کرد: «یکی از بزرگه‌های تاریخی برای ارائه خدمات تعاونی‌ها، همین